

Oponentní posudek rigorózní práce

Vliv spirituálního prožitku na volbu povolání pomáhající profese v oblasti sociální práce.

Autorka Mgr. Zuzana Grančaiová

Oponentka : PhDr. Daniela Vodáčková

Předložená práce na první pohled zaujme svým tématem. Zkoumám bližší motivaci autorky, co ji vedlo k výběru tohoto tématu a v úvodu práce se dozvídám:

„Téma spirituality jsem si vybrala proto, že spirituální zážitek je jedním z aspektů lidského prožívání, který může vyžadovat intenzivní psychologickou podporu. Znalost oblasti spirituálních nebo náboženských zkušeností může být klíčová při diagnostice. Otevřený přístup k existenci forem vnímání, které dosud nezapadají do standardních diagnostických postupů, získává na důležitosti.“ A dále se již autorka zabývá zacílením práce: „Ve své práci bych se ráda zaměřila na to, jak spirituální prožitky jednotlivých respondentů ovlivnily jejich volbu povolání v pomáhající profesi. Konkrétně mě zajímá, zda může být spirituální prožitek vnímán jako impulz k výběru povolání či změně životních postojů a hodnot.“ *V tomto kontextu mě tedy, jako oponentku, blíže zajímá, zda autorka může uvést cosi jako impuls či prvotní důvod, který ji vedl ke zpracování tématu, jehož uchopení osobně považuji v kontextu jakéhokoli akademického pole přinejmenším za nejednoduché, což ovšem neznamená, že autorčin zájem o téma jakkoli zpochybňuji; prostě mě to hluboce zajímá.*

Na teoretické části práce oceňuji systematičnost, s jakým autorka pojem spirituality opracovává z hlediska úhlu pohledu – filozofického, teologického a psychologického a přehlednost, s níž přináší relevantní opory z literatury. Pro empirickou část práce vychází z dostupných výzkumných materiálů a na jejich základě definuje a) základní dimenze spirituality v relevanci k pomáhajícím profesím a také na jejich základě staví svůj vlastní empirický koncept.

V empirické části práce se autorka pokouší přinést odpovědi na základní výzkumnou otázku: zaměřit se na vnímání vlivu spirituálního prožitku respondentů na jejich volbu povolání pomáhající profese, a to konkrétně „*Jak respondenti vnímají vliv spirituálního prožitku při výběru povolání pomáhající profese v oblasti sociální práce?*“

Jako výzkumnou metodu autorka zvolila kvalitativní výzkum a k vyhodnocení dat použila metodu interpretativní fenomenologické analýzy.

V rámci polostrukturovaného rozhovoru autorka položila sedmi respondentům tyto otázky:

1. Popište prosím svůj prožitek a pocity, které byly s prožitkem spojené.
2. Na základě, čeho vnímáte svůj prožitek jako spirituální?
3. Jak vnímáte vliv spirituálních zkušeností na volbu povolání v pomáhající profesi, resp. jeho dílčích oblastí na cestě k výběru profese (např. morální postoje, příroda, láska, smrt) a jestli byli zásadní pro Vás?

Šlo o respondenty, kteří reagovali na autorčinu výzvu, zveřejněnou prostřednictvím studijního oddělení magisterského studia oboru Sociální práce a Psychologie na Pražské vysoké škole psychosociálních studií a v organizaci Husitské centrum o.p.s.

Se subjektivitou pojmu „spirituální“ autorka u svých respondentů autorka zacházela s důvěrou, že respondenti sami považují svůj prožitek za spirituální. „Věřila jsem, že respondentům poskytnu dostatečný prostor k popsání důvodů, proč považují svůj prožitek za spirituální, a tyto důvody jsem následně konfrontovala s tematickými okruhy zmiňovanými v teoretické části práce.“

V této souvislosti jen chci poukázat, že autorka si je vědoma, že se pohybuje v subjektivním poli a osobní definice toho, co my lidé považujeme za spirituální nemusí mít žádné ostré rozhraní, a přesto lze najít spojnice opřené o poznatky výše uvedených autorů. V této souvislosti autorka s jistým odstupem hledí i na vlastní spirituální zkušenost jako něco, co chce, aby bylo jakýmsi předporozuměním, ale aby zamezila vlastní interferenci do interpretace získaných odpovědí.

S oceněním se dívám na zdůraznění etických parametrů, s nimiž autorka přistoupila ke sběru dat a jejich vyhodnocení.

Vyhodnocení odpovědí respondentů autorka učinila ve dvou vrstvách: shrnula výpověď každého respondenta a na jejich základě definovala dominantní kategorie jevů a k nim přiřadila relevantní výpovědi a jejich četnost.

Práce obsahuje diskusi, jejímž posláním je mj. doložit hodnotovou bohatost sociální práce (a dalších pomáhajících profesí); jde o pole prosycené motivy nemateriálními, vysoce altruistickými, řízenými z určité úrovně lidského vědomí, někdy slovy obtížně sdělitelnými, ale vysoce užitečnými, přinášejícími hluboké zisky výsostného lidského bytí a poznání.

Práci paní magistry Grančaiové považuji za zdařilou, dobře reflektovanou na teoretické a empirické bazi, nemám vážné obsahové ani formální námítky. Doporučuji hodnocení **výborně**.

V Praze 31.10.2024

PhDr. Daniela Vodáčková

oponentka

